

Mál nr. 372/2023

Nafn málskotsaðila (M)

Nafn varnaraðila (V)

Heiti váttryggingar: Ábyrgðartrygging atvinnureksturs.

Nafn váttryggingartaka ábyrgðartryggingar (X)

Skaðabótaábyrgð. Vinnuslys.

Gögn.

1. Málskot mótttekið 10. október 2023 ásamt fylgiskjölum.
2. Bréf V dags. 18. október 2023.

Málsatvik.

Í málskoti kemur fram að hinn 26. október 2022, er M var að störfum hjá Y í húsakynnum Z, en framkvæmdir hafi staðið yfir við stækkun húsnæðisins, hafi hann orðið fyrir slysi. Slysið hafi atvikast með þeim hætti að hann hafi verið að aðstoða starfsmann X, sem einnig kom að framkvæmdunum, við að koma pallettubretti með rafmagnsstigum frá plani og inn í hús. Stigunum hafi verið staflað upp og þeir „strappaðir“ ofan á vörubretti. Verkið hafi verið á ábyrgð X en starfsmaður þess, sem notaði „pallettutjakk“ við starfann hafi átt í erfiðleikum með að koma hlassinu af stað, enda hafi þyngslin verið of mikil. M hafi þá boðið fram aðstoð sína og komið sér fyrir hinum megin við hlassið og ýtt því áfram. Er þeir hafi flutt stigana með þessum hætti um nokkra metra hafi starfsmaður X skyndilega stöðvað lyftarann með þeim afleiðingum að hreyfing komst á hlassið og það hallaði. M hafi brugðist við með því að setja hendur á hlassið til að koma í veg fyrir að það ylti. Um hafi verið að ræða ósjálfráða hreyfingu í hraðri atburðarás og verði hún ekki metin M til sakar. M hafi þó ekki tekist að stöðva stigana og þegar hann áttaði sig á því í hvað stefndi hafi hann reynt að forða sér burt en stigarnir þá fallið yfir hann og hann slasast á fæti. Allnokkurn tíma hafi tekið að ná hlassinu af fæti hans og hafi þurft nokkra menn til þess. M viti ekki hversu þung byrði hafi lent á fæti hans en hafi heyrt að stigarnir hafi verið 500 kíló. Vegna tjóns síns hefur M krafist bóta úr ábyrgðartryggingu X hjá V en V hafnað kröfu hans með bréfi dags. 31. ágúst 2023. Byggir M á því að hegðun starfsmanns X við framkvæmd verksins og í aðdraganda þess hafi verið gáleysisleg. Þannig hafi hann staflað svo mikilli þyngd á brettið að hann réði ekki við að koma tjakknum af stað. Hefði byrðin á tjakknum verið hæfilega þung hefði enda ekki verið þörf á aðstoð frá M. Þá hafi stigarnir ekki verið festir nægilega vel á brettið og því hafi byrðin verið óstöðug. Enn fremur hafi umræddur starfsmaður stöðvað tjakkinn án nokkurs fyrirvara eða viðvörunar. Sé ljóst að gáleysi felist í því enda hefði bersýnilega átt að vara M við stöðvuninni og stöðva tjakkinn svo hægt og rólega. Orsakatengsl séu milli framangreindrar háttsemi og tjóns M og verði hann ekki látinn þola bótalaust það tjón sem hann hlaut af því að sýna greiðvikni við framangreindar aðstæður. Hljóti þá að vera óumdeilt að hefði verið staðið rétt að framkvæmd verksins hefðu stigarnir ekki fallið á M og því ekki komið til tjóns hans. Með hliðsjón af því beri X sönnunarbyrði þess að slys M verði ekki rakið til mistaka eða vangæslu starfsmanns þess. Hafi hlassið, eins og V beri við, tekið að halla vegna ójöfnu á gólfinu breyti það þá engu um ábyrgð X, enda hefði viðkomandi starfsmanni þá átt að vera kunnugt um ójöfnuna og enn ríkara tilefni til aðgæslu við frágang stiganna. Vísar M þá til dómaframkvæmdar og úrskurða nefndarinnar máli sínu til stuðnings.

Í höfnunarbréfi V til M og bréfi þess til nefndarinnar segir að samkvæmt X hafi starfsmenn þess verið að taka á móti sendingum, og hafi M boðið fram aðstoð við það. Hlassið hafi tekið að halla vegna ójöfnu í gólfi og hafi starfsmaður X því orðið að stöðva tjakkinn. Hann hafi ekki gert það skyndilega heldur í kjölfar þess að hlassið byrjaði að halla. Stigarnir hafi þá allir verið „strappaðir“ saman og því rétt og eðlileg viðbrögð að láta þá falla á hliðina. Það hafi M ekki gert heldur reynt að koma í veg fyrir að þeir féllu niður. Þyngdin sem sett hafi verið á tjakkinn umrætt sinn hafi verið langt undir leyfilegri þyngd og sendingin hafi verið ein af mörgum sem tekið hafi verið á móti. Sama aðferð við flutning sé þá notuð af öðrum verktökum á svæðinu, þ.á.m. Y. Er afstaða V því sú að tjón M verði ekki rakið til mistaka eða vanrækslu sem X beri ábyrgð á heldur um að ræða óhapp sem engum verði kennt um.

Álit.

Ágreiningur málsins lýtur að því hvort tjón M megi rekja til saknæmra ólögðmætra athafna af hálfu starfsmanns X þannig að bótaskylda stofnist úr ábyrgðartryggingu þess. Sönnunarbyrði þess hvílir á M. Fyrir liggur að lögregla var kvödd á vettvang í kjölfar atviksins og liggur skýrsla hennar, dags. 29. desember 2022, fyrir. Af henni verður ekki ráðið að ítarleg rannsókn hafi farið fram, en t.a.m. liggja engar ljósmyndir af vettvangi fyrir. Hins vegar er í skýrslunni að finna eftirfarandi lýsingu M á atvikum

en hann segist hafa verið að aðstoða við að ýta rafmagnsstigum á vörubretti „þegar brettið byrjar að halla með þeim afleiðingum að rafmagnsstigarnir lenda ofan á M“. Í tilkynningu til Vinnueftirlitsins, sem dagsett er 9. nóvember 2022 eða um tveimur vikum eftir slysdag, er atvikum lýst á sama hátt, þ.e. að stigar fari að halla á brettinu og M hafi reynt að koma í veg fyrir að þeir féllu. Því er ekki borið við af hálfu M að umrædd tilkynning hafi ekki verið send til samræmis við áskilnað laga nr. 46/1980, um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum, en fyrir liggur að M var samkvæmt læknisvottorði dags. 26. október 2022, óvinnufær frá slysdegi, og kemur það atriði því ekki til frekari skoðunar. Rétt er þó að taka fram að jafnvel þó tilkynning sé ekki réttilega send leiðir það ekki sjálfkrafa til bótaskyldu, heldur fremur þess að eftir atvikum kann að vera vikið frá almennum sönnunarreglum. Í fyrrgreindum gögnum er samkvæmt framansögðu hvorki minnst á að starfsmaður X hafi stöðvað tjakkinn án fyrirvara, að of mikil þyngd hafi verið á tjaknum né að festingu rafmagnsstiganna hafi verið ábótavant. Í tilkynningu til Sjúkratrygginga, dags. 13. desember 2022, er atvikum hins vegar lýst á þann veg að tjakkurinn hafi verið stöðvaður skyndilega og við það komið hreyfing á hlassið. Það skjal er hins vegar aðeins undirritað af lögmanni M, en ekki atvinnurekanda og verður að skoða sönnunargildi þess í því ljósi. Engin frekari gögn liggja fyrir um aðbúnað eða aðstæður á slysstað, og atvikalýsing umrædds starfsmanns X liggur ekki fyrir. Þá virðast ekki fyrirleggjandi upplýsingar um þyngd stiganna, hvernig þeir voru festir við brettið, eða um gerð, burðargetu og rétta notkun tjakksins. Þar sem fyrirleggjandi gögn benda því ekki til þess að um sök af hálfu starfsmanns X hafi verið að ræða er því óhjákvæmilegt að líta svo á að um óhappatilvik hafi verið að ræða.

Niðurstaða.

M á ekki rétt til bóta úr ábyrgðartryggingu X hjá V.

Reykjavík, 7. nóvember 2023.

Póra Hallgrímsdóttir

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Heiða Óskarsdóttir